
Millaiset arvot ja tekijät vaikuttajat sisäkuivakäymälän hankintaan?

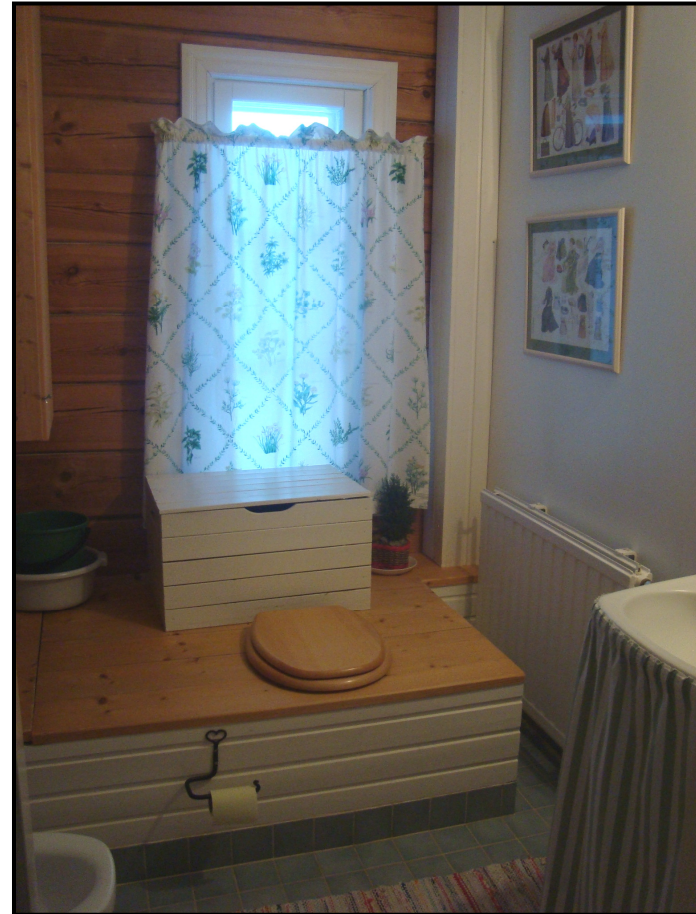
Pia Engström

Huussi muuttaa sisälle - Dry toilet 2009

Tampere 13.8.2009

Sisäkuivakäymälä

- Sisäkuivakäymälällä tarkoitetaan tässä sisällä asuinrakennuksessa olevaa kuivakäymälää, joka on ympärivuotisessa käytössä.

Jätevesiasetus

- Siirtymäaika päättyy 1.1.2014.
- Viemäriverkoston ulkopuolinen asukas kuormittaa jätevesillään vesiämme keskimäärin yhtä paljon kuin 6-8 viemäriverkon piirissä asuvaa.
- ”Haja-asutusten jätevesiasetuksen (542/2003) mukaan vesihuoltolaitosten viemäriverkoston ulkopuolella sijaitsevien kiinteistöjen on itse huolehdittava talousjätevesiensä asianmukaisesta viemäroinnistä ja käsittelystä. Asetuksessa annetaan jätevesien käsittelyvaatimukset, joilla halutaan rajoittaa ympäristöön joutuvaa orgaanista ja ravinnekuormitusta sekä suojella pohjavesiä.”

www.ymparisto.fi/hajajatevesi

Tutkimuskysymykset 1(2)

- **1. Millaiset arvot ja tekijät vaikuttavat sisäkuivakäymälän hankintaan?**

Kuivakäymälä voidaan hankkia monin eri perustein. Mitkä niistä nousevat esille? (Esim. Ekologiset arvot, asumismukavuuden nosto, raha, uusi jätevesiasetus, säästäväisyys tai muut mahdolliset tekijät.)

- **2. Missä asioissa vastaajat epäröivät?**

Mitkä seikat saavat vastaajan epäröimään hankintaa tai käyttöä? (Esim. Luulot, tiedot, käyttömukavuus, mahdolliset hajuhaitat, ulosteiden inhottavuus sisällä talossa, vaivannäkö, vieraiden asenne, leimautuminen viherpiipertäjäksi tai muut mahdolliset seikat.)

Tutkimuskysymykset 2(2)

- **3. Millaisia käyttökokemuksia sisäkuivakäymälän hankkineilla on?**

Onko laite toiminut? Onko saanut neuvontaa ongelmatilanteissa? Millaisia parannusehdotuksia laitteen suhteen on? Onko ollut tyytyväinen päätökseensä? Miten vieraat ovat suhtautuneet?

- **4. Huussi ry:n toiminta**

Palautetta Huussi ry:n toiminnasta.

Ekologinen modernisaatio

- Saksalainen Joseph Huber loi käsitteen 1980-luvulla.
- Hakee ympäristökysymyksiin vastauksia luonnontieteellis-teknisen alueen lisäksi myös yhteiskunnallis-kulttuuriselta alueelta. Pyrkii löytämään ratkaisuja ympäristöongelmiin teknologian ja yhteiskuntapolitiikan avulla.
- Ei tavoittele ekologista ”lukkojarrutusta”, vaan pyrkii hallittuun muutokseen.

Massa, Ilmo (1995): Epävarman yhteiskunnan ympäristöpolitiikka. S. 7-41. Teoksessa: Massa, Ilmo ja Rahkonen, Ossi (1995) (toim.): Riskiyhteiskunnan talous. Suomen talouden ekologinen modernisaatio. Gaudeamus. Helsinki.

Peattie: Green marketing

Kompromissi	Pieni tai merkityksetön	Merkittävä
Luottamus		
Heikko	<i>Miksi ei?</i> -ostot	<i>Miksi vaivautua?</i> – ostot
Vahva	<i>Win-win</i> -ostot	<i>Hyvän mielen</i> ostot

Kuluttajan kompromissit ympäristömyönteisissä ostopäätöksissä Peattien mukaan (Pesonen 2008, 53).

Rationaalisen käyttäytymisen teoria

Ajzen ja Fishbein (1975)

- Arvojen ja toiminnan ristiriita:
Vastuulliset arvot eivät johda kestävään kulutukseen.
MIKSI?
- Arvot
Arvojärjestelmä: Yksilölliset arvot, yhteisölliset arvot, säilyttävät arvot
- Asenteet
Tuotekohtaiset asenteet vastuullisuuden kysymyksiin (asenteen sisältö ja vahvuus)
- Ostoaikeus
Ostopäätöksen aiheuttamat kompromissit, esim. hinta, saatavuus, muut tuoteminaisuudet (asenteen toiminnallinen aspekti)
- Ostopäätös.

Ostopäätöstä edeltävä päätöksentekoprosessi (mukaan Fishbein ja Ajzen 1975).

Esihaastattelut

- Haastattelut tehtiin 28.3.2009 Helsingissä OmaMökki 09 –messuilla.
- Haastateltavia oli yhteensä yhdeksän, joista kolmella oli sisäkuivakäymälä kodissaan tai mökillään. Loput haastatelluista harkitsivat kuivakäymälän asentamista. He kaikki olivat tulleet huussikortteliin hakemaan tietoa.

1. Millaiset arvot ja tekijät vaikuttavat sisäkuivakäymälän hankintaan?

Sisäkuivakäymälän hankinnan oletettuja perusteita

- Ekologiset arvot
- Asumismukavuuden nosto; käymälä sisälle lämpimään tilaan myös mökillä
- Kalliin jätevesijärjestelmän välttäminen
- Muut tekijät.

1. Millaiset arvot ja tekijät vaikuttavat sisäkuivakäymälän hankintaan?

Sisäkuivakäymälän hankinnan perusteita

- Ekologiset syyt olivat tärkeitä vain yhdelle vastaajalle. Lisäksi yksi vastaaja ilmoitti syyksi läheisen vesistön puhtauden säilyttämisen.
- Asumismukavuuden nosto oli tärkeää varsinkin ikääntyvien vastauksissa.
- Säästäväisyys nähtiin tärkeänä elämänasenteena. Vastaajat eivät kuitenkaan liittäneet säästäväisyyttä ekologisuuteen tai suoraan edes rahaan.
- Omat ja tuttavien käyttökokemukset olivat vahva peruste ja kimmoke hankinnalle.

2. Missä asioissa vastaajat epäröivät?

Moni asia epäilyttää

- Huollon vaivalloisuus
- Kuivikkeen roskaavuus
- Tyhjennysreittien puute
- Paha haju
- Lupa-asiat
- Taudit
- Likaisuus
- Kuivakäymälä ei vain kuulu sisälle taloon. Mökillä se on sen sijaan ok.

3. Millaisia käyttökokemuksia sisäkuivakäymälän hankkineilla on?

Tyytyväisiä käyttäjiä

- Niillä, joilla sisäkuivakäymälä oli, olivat tyytyväisiä.
- Haastateltujen käymälät olivat noin 40, 20, ja 10 vuotta toiminnassa olleita.
- Ongelmia oli ollut aluksi hajuista ja kärpäsistä. Kun laitteita oli opittu käyttämään, viat korjaantuivat.
- Vieraat ovat suhtautuneet hyvin positiivisesti.

4. Huussi ry:n toiminta

Palaute Huussi ry:lle

- Lähes kaikki olivat kuulleet Käymäläseura Huussista ja osa oli hakenut tietoa sen internet-sivuilta.
- Yhdistystä pidettiin tarpeellisena.

Mistä syntyy hankintapäätös tai hankkimatta jättäminen? – Yhteenvedoa

- Suhtautuminen kuivakäymälään ja sisäkuivakäymälään näyttää esihaastattelujen perusteella rakentuvan tuttavilta saatujen kokemusten varaan.
- Keskeisimpiä syitä hankkia sisäkuivakäymälä ovat hoidon helppous, mukavuus, säästäväisyys elämänasenteena ja käyttöön liittyvät käytännön seikat. Ekologisuus on kiva bonus, mutta ei keskeinen hankintaperuste.
- Jätevesiasetus on liikkeellepaneva voima.
- Kuivakäymälä sisällä talossa on edelleen outo ajatus.

Jätevesiasetus haastateltujen silmin

- Haastatellut olivat hyvin perillä uuden asetuksen keskeisestä sisällöstä ja asetusta pidettiin selviönä.
- Asetus sai osakseen kritiikkiä lähinnä vaatimusten mukaisen jätevesijärjestelmän korkean hinnan ja paikkakohtaisen soveltamisen puutteen takia. Erityisesti huolta kannettiin vähävaraisten mökkien mummojen kyvystä kustantaa ajanmukainen järjestelmä.
- Maatalouden päästöjen rajoittamista pidettiin tärkeänä.

Kiitokset!

- Maa- ja vesitekniikan tuki ry
- Käymäläseura Huussi ry & Raini Kiukas

Palautetta

- Palautetta seminaaripuheenvuorosta.
- Kommentteja, ajatuksia ja vinkkejä koskien tutkimussuunnitelmaa.

- pia.engstrom@utu.fi

Kiitokset!

Kiitokset kuulijoille ja hyvää seminaaria!

Huussi muuttaa sisälle - Dry toilet 2009,
Tampere 13.8.2009, Pia Engström